



## IVJS infokiri jaanuar 2021

### Toimunud tegevused:

13.01 – IVJS juhatuse koosolek

### Eelseisvad tegevused:

16.02 – IVJS juhatuse koosolek

### 1. Põtrade küttimine on aastatega vähenenud

Põdraküttimise kokkuvõtte tegi traditsiooniliselt Priit Vahtramäe. Möödunud aastal kütiti tema sõnul kokku 4809 isendit. Kõik maakonnad täitsid jahindusnõukogudes kokkulepitud minimaalse küttimismahu, milleks oli 4623 isendit. Kokkuvõttes täideti jahindusnõukogus kokkulepitud limiidid 105%-liselt. Kõige rohkem kütiti põtru Pärnumaal (600), siis Harjumaal (483), Viljandimaal (419) ja Raplumaal (402).

Keskkonnaagentuuri ulukiseire (KAUR) soovitus oli vastavalt seireandmetele ja juurdekasvule 4300 isendit, mis oleks taganud küttimise juurdekasvu piires ja ei oleks arvukust säilitanud. Kahjuks aga kütiti 509 isendit rohkem, kui seda oli juurdekasv ja KAUR-i soovitus, seega lõpptulemusena viisid jahimehed talvituma jäänud põtrade arvukuse alla 10 000 isendi, mis on võrreldes 2013. aastaga langenud kaks korda ja saavutanud taseme, kus metsa on võimalik kasvatada, kuna metsakahjud on minimaalsed ja talutavad ning ka põdrad mahuvad elama koos metsaga. Seda kinnitavad ka värsked RMK metsakahjustuste kokkuvõtted, et kahjustuste summa üle Eesti on langenud alla 2000 euro.

KAUR-i soovitustest küttisid enam Pärnumaa (100 isendit), Ida-Virumaa (71 isendit), Lääne Virumaa (53 isendit), Tartumaa (43 isendit), Valgamaa (41 isendit).

Kui eelmisel aastal ei suutnud limiite täita 27,4% jahiühendustest (90), siis eelmisel hooajal see langes, kuid jätkuvalt ei suutnud 17,6% jahiühendust seda täita (58). Kõik need ei lähe aga täitmata kohustuste hulka, kuna osad maakonnad olid jahindusnõukogudes lubanud miinimummahtu vähendada või suurendada (näiteks Pärnumaa +/-15%) või lepiti kokku, et vasikate puudumisel ei tohi nende asemel küttida täiskasvanuid isendeid (näiteks Viljandimaa). Loomulikult oli ikkagi nõue, et maakonna miinimum küttimismaht peab olema täidetud.

Võrreldes 2019. aastaga kütiti põtru vähem (1496 isendi võrra), võrreldes 2018. aastaga 2354 isendi võrra ja võrreldes 2017. aastaga 2529 isendi võrra.

Samuti andis Vahtramäe Ida-Virumaa jahimeeste soolise ja vanuselise küttemiskokkuvõtte. Pulle oli selles valimikus 59% kogu kütite hulgest (154-st 91) ja lehmasid 51% (111-st 57). Kokkuvõtte näitas, et keskmine pullide küttemisvanus oli 3,5 aastat ja keskmine lehmade vanus 4 aastat. Tegemist on tugevate keskealiste loomadega, keda ei tohiks kütida, kuna tegemist on meie põdrakarja põhikarja osaga, kelle oluline ülesanne toota järglasi. Keskmine vanus peaks jääma 1,5–2,5 aasta vahele, sest enamus kütitavatest loomadest peavad olema noorloomad, kuna meie ülesanne 2020. aastal oli säilitada arvukus.

Ka Soomes on nii, et eelneva kümnendi vigade vältimiseks (90 000 arvukus viidi miinimumini) 3,5–6,5-aastaseid loomi ei tohiks kütida. Selles vahemikus loomad toodavad ja tagavad tugeva järelkasvu ja asurkonna populatsiooni jätkusuutlikkuse.

2020. aasta keskmiseks küttemisstruktuuriks kujunes pulle 38,4% + lehmi 32,2% ja vasikaid 29,4%. Võrreldes 2019 aastaga kütiti pulle 2% rohkem ja lehmi pea 2% vähem, vasikate kütmine jäi samaks. Tublimad maakonnad, kes hoidsid struktuurist kinni ja mõtlesid ka homsele, oli Saaremaa kelle küttemisstruktuur jagunes võrdselt (33%).

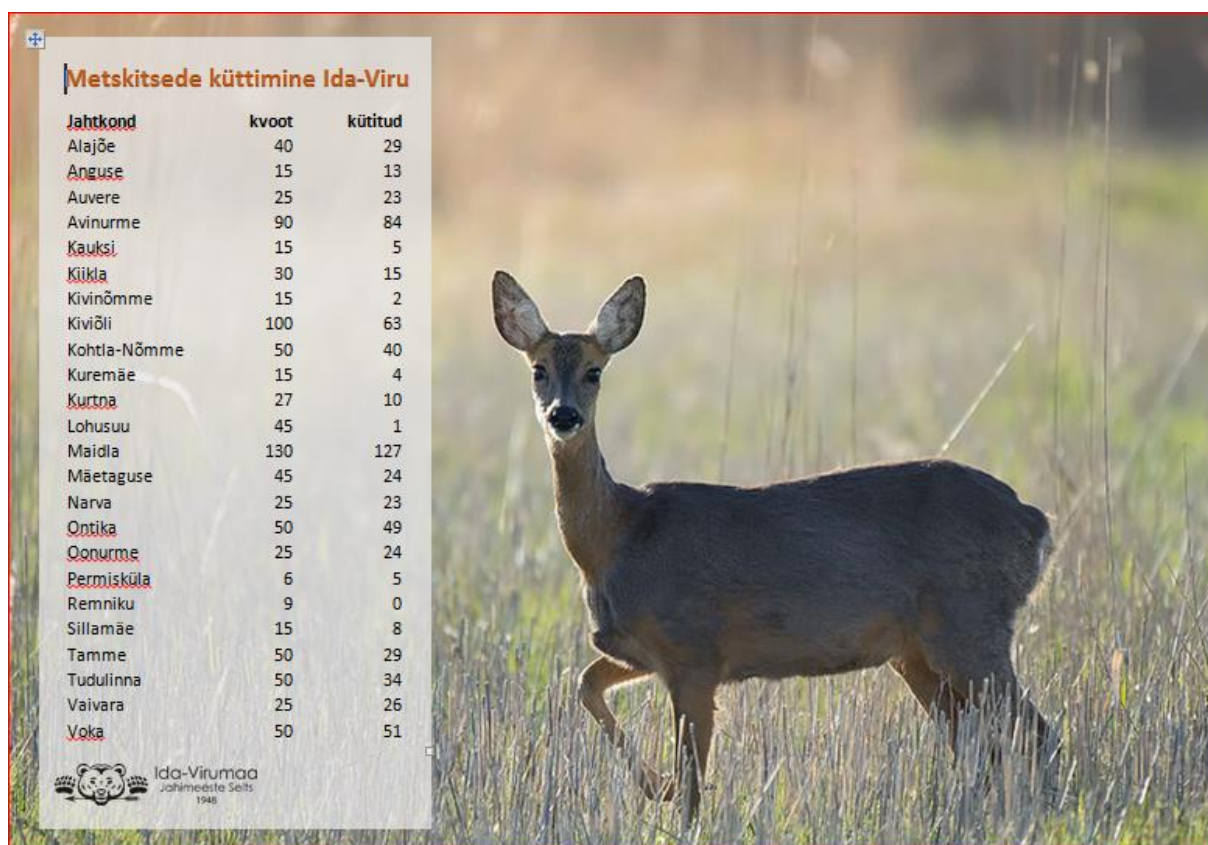
Küttemisstruktuurist on näha, et Põlvamaal ja Võrumaal ei olnud probleeme vasikate küttemisega ning lehmade säilitamise eesmärgil kütiti rohkem pulle (Võrumaal pulle 39 + lehmi 27 + vasikaid 34 ja Põlvamaal pulle 40 + lehmi 26 + vasikaid 33). Ka Viljandimaa jahimeestel oli struktuurist kinnipidamine väga hea (pulle 36% + lehmi 32% + vasikaid 32%).

Lühiajaline pullide suurem kütmine võib olla isegi õige, kuna loodus toodabki isasloomi rohkem, näiteks Harjumaal, kus kütiti 43% pulle, oli kütitud pullvasikaid +6,2%. Samas peame arvestama sellega, et looduses ka kõige rohkem hukub isasloomi ja neid ka kütitakse rohkem, seega peaks struktuurist ikkagi kinni pidama, muutused võiks kõikuda paari protsendi juures. Ent aga Hiiumaal, kus kütiti pulle 45%, oli kütitud vasikate osakaal suurem emaste poole koguni 10,4% ja Tartumaal, kus pullide küttemise osakaal oli 40%, oli samuti kütitud emaste vasikate osakaal 9,4% suurem.

Teame statistikast, et tavaliselt on lehmadel, kellel on 2 vasikat, on sooline suhe enamasti võrdne (vahel ka ainult pullvasikad) ning ka seda, et noortel lehmadel on esimene vasikas alati emasloom. Seega tuleb jätkuvalt ja eriti juba uuel hooajal limiite vähendada nii, et oleks võimalik võrdse struktuuriga sooline kütmine. Kui kütitakse rohkem lehmvasikaid, siis võivad selle põhjused peituda just selles, et enamik poeginud lehmadest on noored lehmad. Samas jällegi, kuna paljudes maakondades on juba mitmendat aastat olnud vasikate puudujääk, ei saa tekkida ka noorloomi.

Andmete otsa vaadates langes põdraarvukus peale hooaega juba alla 10 000 isendi. Mis see endaga kaasa toob on see, et sellel aastal sünnib veel vähem vasikaid ja soovituslik küttemismaht langeb juba alla 4000 isendi.

**Metskits:** Kvoot 947 isendit – kütitud 689 isendit – täitmine 73 %

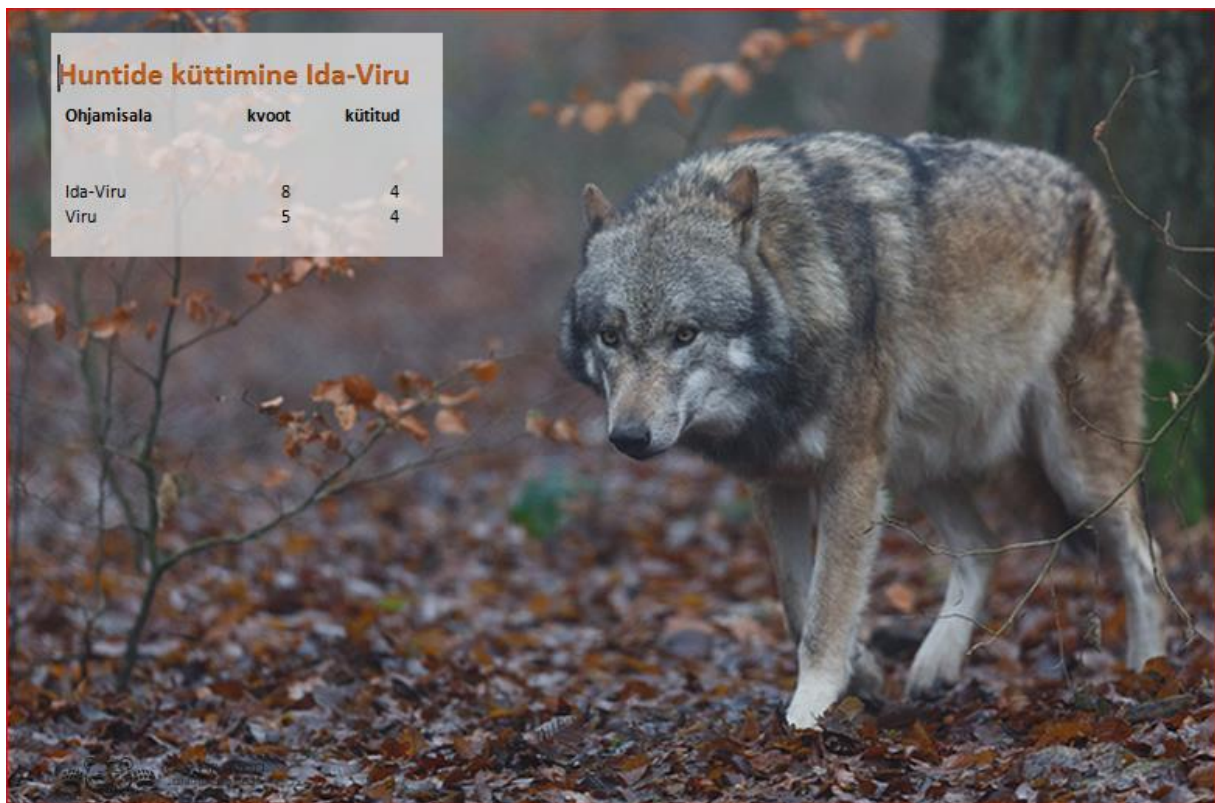


**Metssiga:** Kvoot jahimeeste ettepanekul 233 isendit – kütitud 289 isendit – täitmine 124%





Täpsemalt saab andmetega tutvuda kodulehelt - <http://ivjs.ee/index.php/kuttimine>



## 2. Teema-aasta 2021: JAHIKODA KORDA!



EJS juhatus kinnitas 2021 teema aasta „Jahikoda korda“ aastaks. Teema aasta määramine on traditsioon alates 2013. aastast, mil see oli jahikultuuri ja -eetika aasta. 2020 oli jahikoera aasta.

Vaata, missugused on olnud eelnevad teema aastad siit.

Jahikoda korda on sõnum nii jahiseltsidele, maakondlikele jahihendustele kui ka EJS-ile. See tähendab, et ausa ja vajadusel kriitilise pilguga vaadatakse aasta jooksul üle oma ühenduse olukord, tegevused ja eesmärgid. Üks ja oluline ajend teema-aasta nimetamiseks on lähenev 2023. aasta, mil lõpevad jahimaade kasutusõiguse lepingud.

Mida kindlasti Jahikoda korda ei tähenda? See ei tähenda seda, et meil jahimeestel oleks mingi eriline probleem oma sisekorraga. Absoluutselt mitte! Meie jahiseltsidel on asjad korras ja läheb hästi ning pigem on Eesti jahindus oma arengus ja võimaluste poolest üks parimaid Euroopas. See on pigem sõnum, et me ei jääks mugavustsooni vaid areneks koos muu maailmaga edasi. See ei ole etteheide, see on üleskutse saada veelgi tugevamaks, paremaks ja ühtsemaks kogukonnaks.

Sõna koda omab mitmeid tähendusi, nagu näiteks:

- ürgne elamu, hrl püstitaist sõrestikuga ning lahtise tulekoldega keskel,
- vananenud (hrl poetiseerivas stiilis:) maja või kodu,
- mingi kutse- või huviala inimesi ühendav esindusorgan.

Seega on koda igati õige sõna märgistamiseks nii meie jahiseltsi, EJS-i kui ka jahimajasid (-kodasid).

Jahikoda korda tähendab seda, et vaadatakse üle oma organisatsiooni suhted kogukonnaga.

Kogukond oma liikmetega: põllumehed, metsamehed, teisekodu ja suvila omanikud ja paljud teised on jahimeestele olulised partnerid. Kas seltsi suhted kogukonna liikmetega on piisavalt head, kas jaht on au sees või pigem mitte. Kas jahimehi aktsepteeritakse või tõrjutakse. Kas jahikeelde tekib järjest juurde või on tendents vastupidine. Enne aasta 2023 saabumist on seltsidel vaja oma head läbisaamist kogukonna, põllu- ja metsameestega tõestada jahindusnõukogudes ka paberil.

Seega on olulised lepingud või kirjalikud nõusolekud jahipidamiseks kinnistutel. Blanketid on saadaval kodulehel.

Jahikoda korda tähendab ka seda, et lisaks suhetele kogukonnas vaadatakse üle ka seltsi materiaalne olukord. Kas on olemas vajalikud rajatised. Kas on rajatud kõrgistmed vajalikesse ja ka ohtlikematesse kohtadesse. Kas kütiliiniks kasutatavad sihid on puhtad. Paljudel on tublisti tööd, et viia ellu esmakäitluskohtade investeringu projekt.

Jahikoda tähendab ka ulukiressursi kasutamise üle vaatamist. Kas on rakendatud piisavalt valiklaskmise printsiipe, kas piirkonnast on kütitud märkimisväärseid trofeesid, kas küttemismahud on olnud õiged, kuidas on lood ulukikahjustustega. Kas liikmeskonnal on arusaam, et meie ise oleme ulukiressursi peremehed ja vastutame selle heaolu eest? Me ise loendame, teeme valikuid ja küttime. Kui me seda ei tee, siis teevad teised, aga vastutada ja tagajärgedega tuleb ikka tegeleda meil endil.

Jahikoda tähendab ka ühenduse siseste suhete üle vaatamist. Kas suhted seltsis on korras. Kas on tagatud see, et jahid on kvaliteetaja nautimised ja pole kohta nääklemistel ja tülidel. Kas väärtushinnangud on paigas. Kas tähistatakse ühiselt ja pidulikult (ka kaaslastega) jahihooaja algusi või lõppe, erinevaid jahinduslikke tähtpäevi. Kas korraldatakse regulaarselt laskepäevi. Kuidas on lood seltsi liikmete laskeoskustega. Kas järgitakse lisaks seadustele ka jahinduse head tava.

Mihkel Treumann kirjutas juba 100 aastat tagasi, et ükski väga alaväärtuslik inimene võib oma väiklased kaukakasud seltskonna kasudest kõrgemale seada. Frenz Reidolf kirjutas 1938. aastal oma jahinduse käsiraamatus: „Säärane jahimees aga, kes huvitub ainult ulukite surmamisest ja ei liiguta sõrmegi nende eest hoolitsemiseks, ei vääri jahimehe nime, vaid on põlatud lihakütt ja

paugutaja“. Need meie jahinduse suurkujude väljaütlemised on teetähisteks jahikodade korrastamiseks ka täna.

Jahikoda tähendab ka seda, et naaberseltsidega on suhted korras. Kas on lahendamata piiriküsimusi. Kas on sõlmitud kokkulepped, kuidas toimub piirialadel kütmine. Kas korraldatakse ühiseid jahte piirialadel v muidu. Kas üksteist kutsutakse jahikülalisteks või pidulikele jahindussündmustele.

Seda loetelu saab iga jahiselts ja igaüks meist täiendada.

### **3. 1313 asemel on uus number**



**1. jaanuarist ei toimi enam keskkonnainfo telefon 1313 ja maanteeinfo telefon 1510, sest häirekeskus koondas riiklikud infotelefonid ühtse telefoninumbri 1247 alla.**

1247 infonumbrit on lihtne meeles hoida see on 1 number, kuhu saab helistada 24/7. Kui märkate teel hukkunud ulukit või veel hullem – toimub teil endal kokkupõrge, siis tuvastage oma asukoht (näiteks Google Maps koordinaadid) valige 1247 ja andke toimunu kohta info edasi.

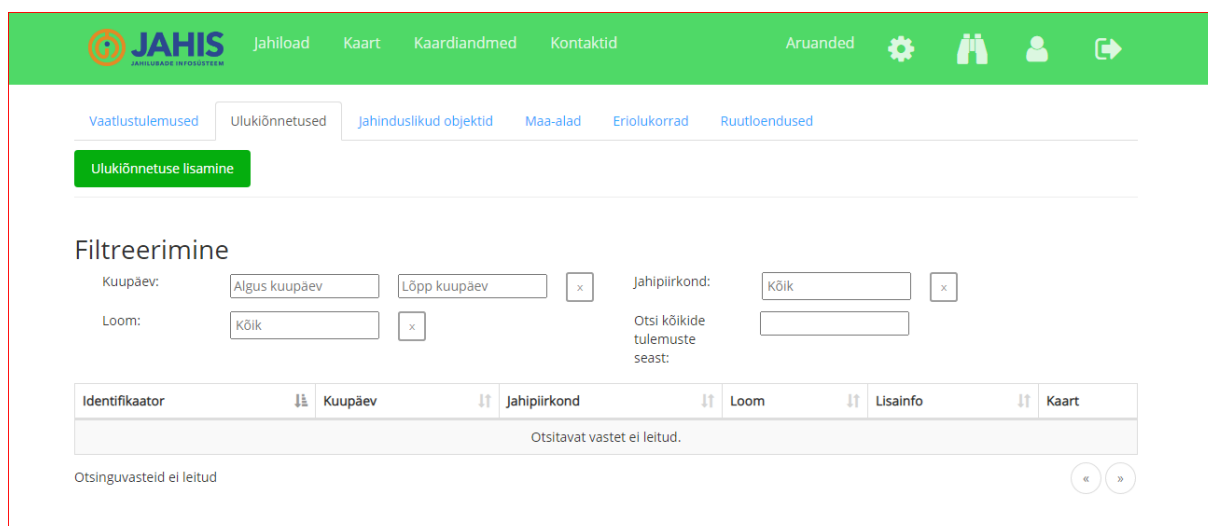
Nüüdsest on kõne TASUTA.

#### 4. 2020. aasta möödus marutaudivabalt

Laboratoorsete uuringute tulemuste põhjal tõdes Põllumajandus- ja Toiduamet, et 2020. aasta möödus Eestis marutaudivabalt. EJS poolt koguti 999 marutaudi riskiloomaks klassifitseeruva rebase ning kährikkoera peaproove.

Lisaks koguti 317 volitatud veterinaararstide ning veterinaarjärelevalve ametnike poolt eri loomaliikide hulgas marutaudikahtlaseks kuulutatud loomade pea- ja ajuproove.

#### 5. JAHISe veebiuudused



The screenshot shows the JAHIS web application interface. At the top, there is a green navigation bar with the JAHIS logo and menu items: Jahiload, Kaart, Kaardiantmed, Kontaktid, and Aruanded. Below the navigation bar, there are tabs for Vaatlustulemused, Ulukiõnnetused, Jahinduslikud objektid, Maa-alad, Eriolukorrad, and Ruutloendused. A green button labeled "Ulukiõnnetuse lisamine" is visible. The main content area is titled "Filtreerimine" and contains several filter fields: "Kuupäev:" with "Algus kuupäev" and "Lõpp kuupäev" inputs, "Loom:" with a "Kõik" dropdown, and "Jahipiirkond:" with a "Kõik" dropdown. There is also a field for "Otsi kõikide tulemuste seast:". Below the filters is a table with columns: Identifikaator, Kuupäev, Jahipiirkond, Loom, Lisainfo, and Kaart. The table is currently empty, displaying the message "Otsitavat vastet ei leitud." and "Otsinguvasteteid ei leitud." at the bottom.

Infosüsteemi JAHIS veebikeskkonda on lisandunud järgmised täiendused:

Ruutloenduse sisestamise võimalus. Ruutloendust saab sisestada kui valida ülevalt menüüst "kaardiantmed". Seejärel avanevad alammenüüst valikuvõimalus "ruutloendused". Ruutloendust saavad sisestada piirkonna haldurid ja kasutaja+id.

Muutus ulukiõnnetuste lisamine. Kui eelnevalt sai ulukiõnnetusi lisada kaardiantmete alt eriolukorra objektina, siis nüüd on ulukiõnnetused eraldi menüükategooria. Hooajal 2020/21 juba sisestatud avarii tagajärjel hukkunud ulukite andmed on hetkel nähtavad teile eriolukordade alt - sealt kus toimus nende sisestamine. Antud andmed on seal nähtavad seni kuni andmed uude kohta üle tõstame. Seejärel hakkavad kõik andmed alates 2020/21 hooajast olema nähtavad ulukiõnnetuste all. Lisaks hakatakse kuvama sisestatud andmeid ka jahindusstatistilises aruandes



(lisandub lähiajal). Ulukiõnnetusi saavad sisestada piirkonna haldurid, kasutaja+´id ja usaldusisikud.

## 6. Ida-Virumaal algab 10. aprill jahikursus (vene ja eesti keeles)



Jahiteooria loengud toimuvad nädalavahetustel Ida-Viru Jahimeeste seltsi majas, aadressil Oru 1A, Jõhvi.

Kursusele saab registreerida info- ja õppekeskkonnas [Metsis](#).

Õppematerjalid leitavad - <http://ivjs.ee/index.php/tegevus/koolitus>

Kursuse maksumus 300 eurot, mis sisaldab:

- jahiteooria koolitust,
- laskmise koolitust, harjutus seisev märk (sisaldab laskemoona ja märke),
- koolitus ei sisalda riigieksamite tasu 2 x 6€ ning eksamite sooritanule jahitunnistuse väljastamise tasu 22€.
- Tasumine MTÜ Ida-Viru Jahimeeste Seltsi a/a-le EE092200001120022462 . Selgituseks „jahimeeste kursus, osaleja nimi“.

Lektorid:

- ✓ Tõnis Korts
- ✓ Peeter Hussar
- ✓ Gunnar Kõue

## 7. TRAPPER 2020

Jahihooaeg hakkab lõppema, ootame jahtkondade kaupa, kütitud väikekiskjatest pilte kuni

15.03.2021. Siis teeme kokkuvõtte. Auhinnafond on järgmine:

Kinkekaardid „Jahipaunal“

I koht – 450 eurot

II koht – 250 eurot

III koht – 200 eurot



Lugupidamisega

Marko Vinni

IVJS juhatuse esimees



Ida-Virumaa  
Jahimeeste Selts  
1948